

Integriteitsbeoordelingen

"Banken willen betrouwbaarheidskeurmerk voor nieuwe klanten", aldus een kop in het Financieele Dagblad van 13 september 2018.

In het [interview](#) zegt Rabo-topman Wiebe Draijer over de megaschikking van ING met het OM inzake witwassen niet verbaasd te zijn dat het af en toe misgaat bij banken. Hij ligt toe: "Klantacceptatie is een enorm ingewikkeld proces om zeker te stellen wie de klant nu precies is en wat er allemaal achter zit, zeker bij een bedrijf. Elke bank doet dat telkens weer opnieuw. Het is verstandiger klantacceptatie voortaan op één plek te doen en het zou logisch zijn dat ook de overheid daar een rol in speelt. Klanten worden daar dan gescreend en krijgen een stempel waarmee je bij alle banken terecht kan."

Wat je ook inhoudelijk van deze uitspraken vindt, de parallel met accountants is al gauw gelegd. Ook van accountants wordt immers verwacht ze de integriteit van hun cliënten beoordelen. Die verplichting is vastgelegd in een veelheid aan regelgeving.

In de toelichting bij de Bta stond nog dat de verplichting voor accountants erop is gericht te voorkomen dat zij ten onrechte een goedkeurende verklaring afgeven, omdat zij door een niet-integere klant worden misleid. Vanuit het perspectief van de Wwft gaat het om de rol van accountants bij het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering.

De rol van banken is nog breder als je kijkt naar wat DNB van ze vraagt. In de DNB-[brochure](#) "De integriteitrisicoanalyse" staat dat van financiële instellingen wordt verwacht dat zij criminaliteit bestrijden door systemen en dienstverlening voor criminelen zo ontoegankelijk mogelijk te maken en samen te werken met opsporingsinstanties. De AFM verwijst naar deze brochure in haar [brief](#) van november 2017 en geeft aan dat zij verwacht dat accountantsorganisaties de integriteitsrisico's waar zij mee te maken krijgen systematisch in kaart brengen, analyseren en beheersen. De accountant als poortwachter en *crime fighter*.

Aan de ene kant voel ik wel wat voor die rol van accountants. Het versterkt de maatschappelijke betekenis van het beroep. De accountant heeft niet alleen een rol in het realiseren van vertrouwen in het economisch verkeer, maar ook een maatschappelijke rol als gaat om het bestrijden van criminaliteit in brede zin.

Aan de andere kant zie ik ook wel bezwaren, want waar houdt het op? Kijk naar het interview met Draijer. Zou het moeilijker of makkelijker voor accountants zijn dan voor banken? Accountants zouden veel meer van hun klanten kunnen weten, maar dat maakt het niet direct gemakkelijker.

En als banken gebruik gaan maken van een centraal controlebureau? Dan is het toch ook handig voor accountants om daarbij aan te sluiten en hun kennis in te brengen? En zou dat ook niet gelden voor notarissen, fiscalisten etc.? Eén grote controlerende instantie. Draijer zegt ook: het zou logisch zijn als de overheid daarin een rol speelt. Dan vind ik het toch een beetje eng worden. Zo'n overheidscontrolebureau zal vast veel efficiënter en effectiever zijn dan wat banken, accountants en andere financiële beroepsbeoefenaren nu doen, maar er zit ook een keerzijde aan. Het zou een opmaat kunnen zijn naar een totalitaire samenleving waarin iedereen voortdurend wordt gecontroleerd, gecorrigeerd in de gewenste richting en privacy niet meer bestaat.

Niet reëel? Als ik de media een beetje volg is dat precies waarmee de Chinese overheid heel hard bezig is. Kijk bijvoorbeeld naar 'Big Brother in China' van [Tegenlicht](#) en huiver mee. Of misschien vind je het wel oké. Net als naar verluidt de meeste Chinezen; want als je alles volgens de regels doet heb je niets te vrezen, toch?

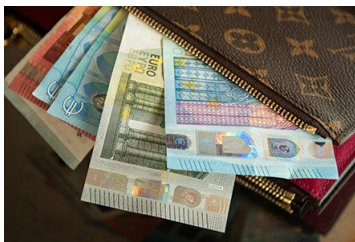
Ik snap wel dat er een heel gebied zit tussen het niet signaleren van verdachte transacties die gemakkelijk te signaleren zijn en een permanente digitale sociale en financiële controle van burgers en bedrijven. Dat banken maar ook accountants meer kunnen doen dan ze nu doen, geloof ik ook wel. Maar laten we niet negeren dat de vraagstukken die er achter zitten groter zijn, veel groter, en gaan over de maatschappij waarin we willen leven en de rol die de accountant daarin wel en niet zou willen vervullen. Wat zou het mooi zijn als we ook daarop een visie zouden ontwikkelen.

Deel dit artikel

[Marianne van der Zijde](#) adviseert accountantsorganisaties en is voormalig hoofd toezicht kwaliteit accountantscontrole en verslaggeving van de AFM.

GERELATEERD

NIEUWS | 20 september 2021

Hoekstra wil limiet aan contante betalingen

Nederland pleit samen met België, Frankrijk, Italië en Spanje bij de Europese Commissie voor een limiet aan contante betalingen van vijfduizend euro. Ook het vijfhonderd... →

NIEUWS | 15 september 2021

Geen straf Ralph Hamers van Tuchtrect Banken in witwaszaak ING

Oud-topman Ralph Hamers en andere bestuurders van ING worden niet gestraft wegens schending van de bankierseed in de witwaszaak die de bank schikte voor 775 miljoen... →

NIEUWS | 14 september 2021

Mogelijke opvolger Merkel onder vuur vanwege witwaszaak

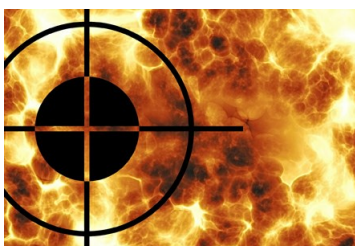
Een recente inval bij het Duitse ministerie van Financiën, vanwege een witwasonderzoek, speelt een rol bij de komende verkiezingen in Duitsland. De belangrijkste... →

WITWASBESTRIJDING | 01 september 2021

Vaticaan klaagt witwasbestrijders aan

Eind juli 2021 werd bekend dat het Vaticaan een aantal personen, onder wie kardinaal Giovanni Angelo Becciu, wegens financiële misdrijven gaat berechten. Begin oktober... →

NIEUWS | 23 augustus 2021

Strengere regels rond terrorismefinanciering zitten hulporganisaties in de weg

Hulporganisaties hebben last van strenge regels die terrorismefinanciering moeten tegengaan. Betalingen naar medewerkers, afdelingen of samenwerkende organisaties... →
